

ВІДГУК

офіційного опонента

доктора педагогічних наук, доцента, Жукової Оксани Анатоліївни

про дисертацію Цзі Іпіна

«Формування цифрової компетентності майбутніх викладачів мистецьких дисциплін в закладах вищої освіти КНР»,

подану на здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки

Актуальність теми дослідження. У сучасних умовах зростає доступ до великого обсягу інформації, розвиваються технології її обробки та зберігання. Одним з громадських інститутів, що також зазнали інформаційного впливу, є система вищої освіти, оскільки розвиток інформаційно-цифрових технологій сприяє розробці нових інструментів навчання й робить освітній процес більш ефективним. Формування творчої особистості фахівця і, відповідно, розвиток його творчого потенціалу стає однією з найактуальніших завдань сучасного суспільства, яке знаходиться на етапі глобальних трансформацій, реформування системи освіти України, інтеграції у світовий освітній простір. Відповідно до європейських вимог і українських державних документів необхідно оптимізувати завдання і педагогічні механізми творчого розвитку майбутнього фахівця, здатного до професійного самовдосконалення та самореалізації. Відповідно, виникає необхідність кардинальної зміни змісту, форм і методів виховної роботи з молоддю, реалізації творчих підходів до розвитку особистості, формування активної позиції. Актуальна проблема підготовки творчих фахівців, які в умовах динамічних подій ХХІ століття за допомогою інноваційних технологій навчання будуть займатися естетичною та художньою діяльністю. Швидкість змін у життєдіяльності сучасної людини потребує вдосконалення освітньої стратегії, нового змісту освіти, нових методів організації освітнього процесу. Це виявляється передусім у впровадженні та використанні сучасних технологій навчання, у стрімкому розгортанні процесів інформатизації навчання.

Отже, є очевидним, що актуальність представленого дослідження знаходиться в контексті реалізації суспільних, науково-теоретичних і практичних потреб вивчення, конструктивного аналізу й творчого використання теоретичних положень формування цифрової компетентності майбутніх викладачів мистецьких дисциплін в закладах вищої освіти КНР.

Розв'язання проблемних питань, основними з яких визнаємо окреслені автором суперечності між: суспільною значущістю забезпечення якісної мистецької освіти в Україні й реальним її станом, зокрема в освітньому процесі ЗВО; посиленням інтересу до проблеми формування цифрової компетентності майбутніх викладачів мистецьких дисциплін в закладах вищої освіти КНР та відсутністю цілісного наукового дослідження у цьому напрямі; доцільністю використання передових ідей китайських науковців у напрямі формування цифрової компетентності майбутніх викладачів мистецьких дисциплін в

зкладах вищої освіти КНР та недостатньою обізнаністю цих ідей українських дослідників; потребою у творчому застосуванні в українських ЗВО перспективного досвіду КНР щодо формування цифрової компетентності майбутніх викладачів мистецьких дисциплін в закладах вищої освіти КНР та відсутністю відповідного організаційно-методичного забезпечення із цього питання.

Тож вибір теми дослідження є слушним і зумовлений об'єктивними потребами дослідження проблеми Формування цифрової компетентності майбутніх викладачів мистецьких дисциплін в закладах вищої освіти КНР.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій. Дисертація Цзі Іпіна має чітку структуру, складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел до кожного розділу (296 найменувань, із них – 197 іноземними мовами). Загальний обсяг роботи становить 196 сторінок, із них основного тексту – 158 сторінок..

Мета дослідження – на основі цілісного ретроспективного аналізу систематизувати теоретичні ідеї й узагальнити досвід формування цифрової компетентності майбутніх викладачів мистецьких дисциплін в закладах вищої освіти КНР для творчого використання прогресивних здобутків в умовах вищої освіти України. Автором поставлено низку дослідницьких завдань, спрямованих на досягнення поставленої мети, визначено об'єкт і предмет дослідження.

Достовірність результатів дослідження забезпечена опорою на наукову методологію, вихідні теоретичні положення і понятійно-термінологічний апарат, багаторічним вивченням проблеми, використанням комплексу взаємопов'язаних методів дослідження, адекватних його об'єкту, предметів та завданням, узагальненням досвіду формування цифрової компетентності майбутніх викладачів мистецьких дисциплін в закладах вищої освіти КНР та визначення його перспективного напрямку у вищу освіту України (загальнонаукові (аналіз, синтез, узагальнення, класифікація, порівняння) – для характеристики джерельної бази досліджуваної проблеми, уточнення термінологічного поля дослідження; спеціальні: історико-генезисний – для з'ясування витоків проблеми; історико-діахронний та критеріально-комплексний виявлення динаміки у просторово-часовій послідовності; історико-компаративістський та проблемно-цільовий – для встановлення особливостей компонування змісту, добору методів і форм формування цифрової компетентності майбутніх викладачів мистецьких дисциплін в закладах вищої освіти КНР; історико-актуалізаційний – для окреслення перспектив актуалізації цінного досвіду формування цифрової компетентності майбутніх викладачів мистецьких дисциплін в закладах вищої освіти КНР).

Щодо наукової новизни дослідження, то дисертантом *здійснено* цілісне дослідження проблеми формування цифрової компетентності майбутніх викладачів мистецьких дисциплін в закладах вищої освіти КНР; *розкрито* підходи до визначення суті поняття «цифрова компетентність» та «формування цифрової компетентності майбутніх викладачів мистецьких дисциплін»;

визначено структуру формування цифрової компетентності майбутніх викладачів мистецьких дисциплін в закладах вищої освіти КНР; *узагальнено* китайський досвід формування цифрової компетентності майбутніх викладачів мистецьких дисциплін в закладах вищої освіти КНР. Визначено форми, методи та засоби формування цифрової компетентності майбутніх викладачів мистецьких дисциплін в закладах вищої освіти КНР; *окреслено* перспективи творчого використання напрацювань китайських педагогів із проблеми формування цифрової компетентності майбутніх викладачів мистецьких дисциплін в закладах вищої освіти КНР.

Подальшого розвитку набули наукові положення щодо творчого використання прогресивних ідей китайського досвіду в умовах розбудови нової української школи у напрямі модернізації української мистецької освіти відповідно до тенденцій формування цифрової компетентності майбутніх викладачів мистецьких дисциплін.

Оцінка змісту дисертації, її завершеність загалом.

Здобувач на достатньому науковому рівні обґрунтувала вибір теми, її актуальність, визначила мету, завдання, об'єкт, предмет, концепцію, методологічні й теоретичні основи, аргументувала використання обраних методів дослідження.

У вступі обґрунтовано вибір теми та її актуальність, визначено мету, завдання, об'єкт, предмет, представлено методи наукового дослідження, розкрито наукову новизну, теоретичне й практичне значення роботи, наведено відомості про апробацію та впровадження отриманих результатів.

У першому розділі – **«Теоретичні основи формування цифрової компетентності майбутніх викладачів мистецьких дисциплін в закладах вищої освіти КНР»** – дисертант глибоко проаналізував стан досліджуваної проблематики; досить вдало визначив основні напрями розроблення проблеми у китайському й українському науковому дискурсі. Цзі Іпін обґрунтував, з чим ми погоджуємося, проблему відсутності праць, які б розкривали питання проблеми формування цифрової компетентності майбутніх викладачів мистецьких дисциплін в закладах вищої освіти КНР. Як позитивне слід відзначити визначену структуру формування цифрової компетентності майбутніх викладачів мистецьких дисциплін в закладах вищої освіти КНР.

У другому розділі – **«Досвід формування цифрової компетентності майбутніх викладачів мистецьких дисциплін в закладах вищої освіти КНР»** – дисертант глибоко проаналізував зміст, форми і засоби формування цифрової компетентності майбутніх викладачів мистецьких дисциплін в закладах вищої освіти КНР. Найбільшого практичного значення набуває проведений автором ґрунтовний компаративний аналіз творчого використання досвіду формування цифрової компетентності майбутніх викладачів мистецьких дисциплін в закладах вищої освіти КНР в системі вищої освіти України.

На нашу думку, висновки до розділів і загальні висновки є чіткі та логічно аргументовані, містять коректні узагальнення. Їх зміст переконує у

тому, що дисертант досягла сформульованої мети дослідження і виконала поставлені завдання.

Повнота викладу основних результатів дисертації в наукових виданнях. Основний зміст і результати дослідження подано у достатній кількості наукових і навчальних публікацій (в 14 наукових працях, із них: 4 статті опубліковано в провідних наукових фахових виданнях України, 3 – у міжнародних періодичних виданнях, 7 тез доповідей у збірниках матеріалів наукових конференцій), що відповідає чинним вимогам щодо опублікування результатів дисертаційного дослідження на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

Відповідність дисертації встановленим вимогам.

Дисертаційна праця відповідає спеціальності за якою вона подана до захисту. Структурна композиція дисертації, її зміст, висновки повністю відображають основні положення дисертації.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації

Загалом позитивно оцінюючи наукове і практичне значення здобутих дисертантом результатів, слід назвати деякі **дискусійні положення**, а також висловити окремі побажання:

1. На нашу думку, варто було б на рівні дефінітивного аналізу ключових понять детальніше розкрити категорію «цифрова компетентність», використовуючи напрацювання українських та китайських учених та провести порівняльний аналіз суті визначення цього поняття.

2. У підрозділі 1.2., в якому висвітлено структуру та зміст формування цифрової компетентності майбутніх викладачів мистецьких дисциплін в закладах вищої освіти КНР, бажано було б розкрити роль українських вчених в становленні мистецької педагогіки Китаю.

3. На нашу думку, автор недостатньо уваги приділила аналізу європейського досвіду щодо висвітлення проблеми формування цифрової компетентності майбутніх викладачів мистецьких дисциплін в закладах вищої освіти КНР. В контексті євроінтеграційних процесів доречним було б представити аналіз такого досвіду та можливостей його використання при підготовці китайських студентів в системі мистецької освіти в Україні. Варто було б передбачити такий напрям дослідження і серед перспектив наукових пошуків автора.

4. У дисертаційній роботі проаналізовано цінний для українських викладачів досвід формування цифрової компетентності майбутніх викладачів мистецьких дисциплін в закладах вищої освіти КНР. Утім цей матеріал слід було представити у більш систематизованому вигляді, наприклад, у формі таблиць або схем.

5. На наш погляд, дисертаційна робота набула б більшої системності, якби дисертант зробив спробу виявити особливості формування цифрової компетентності майбутніх викладачів мистецьких дисциплін в університетах різних провінцій КНР.

Висловлені зауваження та побажання не є принциповими й не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи Цзі Іпіна, результати якої відзначаються науковою новизною, є достатньо обґрунтованими, мають теоретичне та практичне значення.

Дисертаційна робота Цзі Іпіна «Формування цифрової компетентності майбутніх викладачів мистецьких дисциплін в закладах вищої освіти КНР» є завершеним, оригінальним, самостійним науковим дослідженням, що відповідає вимогам «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. №167, а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

Офіційний опонент:

доктор педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри педагогіки
Харківського національного педагогічного
університету імені В.Н. Каразіна

Оксана ЖУКОВА

